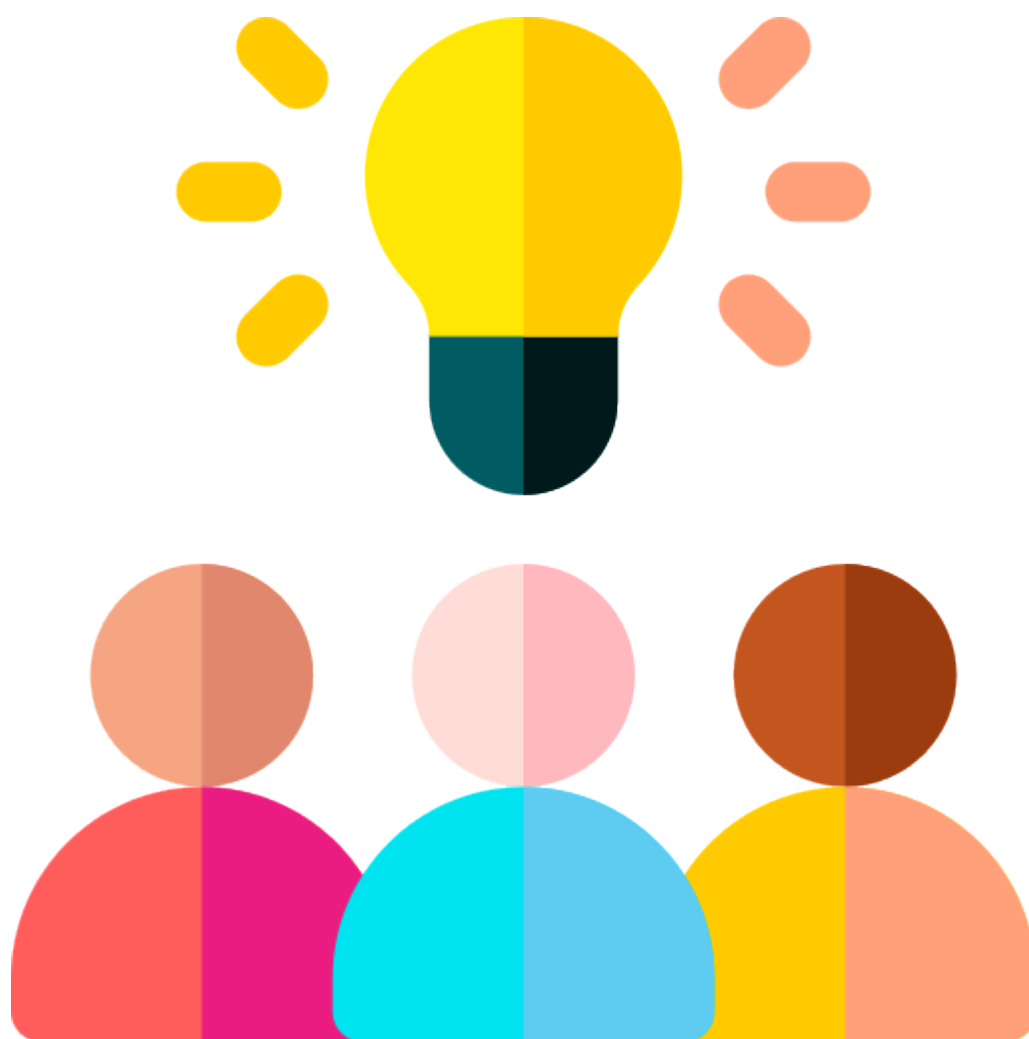

Notitie ondersteuning lokale energie-initiatieven

Hoogeveen 2025

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding	3
1.1.	Doelstelling	3
2.	Ondersteuning van lokale energie-initiatieven	4
2.1.	Uitgangspunten	4
2.2.	Definities kleine en grote energie-initiatieven.....	4
2.3.	Aangeboden ondersteuning	5
2.4.	Voorwaarden voor financiële ondersteuning.....	5
2.5.	Inzetbaarheid en voorwaarden van de financiële ondersteuning	6
2.6.	Platform voor lokale energie-initiatieven Hoogeveen	7

1. Aanleiding

De gemeente Hoogeveen wil in 2040 een CO₂-neutrale gemeente zijn. Daarbij vindt de gemeente het belangrijk dat meer bewoners meedoen aan de energietransitie. In het programmaplan Energietransitie Hoogeveen 2024-2028 staat dat de gemeente lokale energie-initiatieven beter wil ondersteunen.

Het bestaande pakket aan hulpmaatregelen van het rijk, de provincie en/of andere instanties zijn soms niet toereikend. Ook is het vinden van de juiste subsidie soms ingewikkeld en tijdrovend. Om dit eenvoudiger te maken wil de gemeente Hoogeveen initiatieven ondersteunen en, aanvullend op de ondersteuning van andere overheden, hulp bieden, zodat een project een hogere kans van slagen heeft.

Lokale energie-initiatieven spelen een belangrijke rol binnen de energietransitie. Een lokaal energie-initiatief of energiecoöperatie is een groep van ten minste vier personen die samen hun dorp, stad of wijk willen vergroenen. Dat doen ze door met buurtgenoten duurzame energie of warmte op te wekken en/of de buurt helpen met energie besparen.

Op dit moment zijn er drie lokale energie-initiatieven actief in de gemeente Hoogeveen. Om onze doelstellingen te halen en inwoners beter te betrekken bij de energietransitie zou het mooi zijn als dit aantal omhooggaat. Door middel van ondersteuning op het gebied van kennis en financiën hoopt de gemeente dit voor elkaar te krijgen.

Wat hebben lokale initiatieven nodig?

Lokale energie-initiatieven beginnen vaak klein, als een idee van een groepje bewoners om iets te veranderen in hun nabije omgeving. Soms kunnen deze initiatieven uitgroeien tot een coöperatie. Het vormen van een coöperatie is voor subsidies vanuit rijk of provincie ook een eis. De grootste reden om dat niet te doen is de grote hoeveelheid regels en juridische aspecten van het oprichten van een coöperatie. Ook is het oprichten van een coöperatie kostbaar. Uit reacties van de klankbordgroep Energietransitie blijkt dat er ook behoefte is aan subsidies waar geen wettelijke entiteit aan is gekoppeld. Verder komt hieruit naar voren dat er wordt gezocht naar welke wegen er moet worden behandeld om iets op touw te zetten. Denk hierbij aan het zoeken van de juiste geldstromen, expertise en het meedenken over oplossingen voor een bepaald probleem. Het laatste dat wordt genoemd is het aantrekken van bezetting of organisatie binnen bestaande groepen of nieuw op te richten groepen.

Met deze notitie wordt duidelijk hoe de gemeente lokale energie-initiatieven gaat ondersteunen, welke ondersteuning er wordt geboden en aan welke voorwaarden de lokale energie-initiatieven moeten voldoen voor ondersteuning.

1.1. Doelstelling

De gemeente Hoogeveen wil lokale energie-initiatieven ondersteunen in de opstart en doorontwikkeling, zodat inwoners en andere betrokkenen beter worden betrokken bij de energietransitie. Kern van het ondersteunen van lokale energie-initiatieven is het lokaal eigendom en/of de betrokkenheid bij duurzame energieprojecten vergroten. Door dit te doen en het eigenaarschap bij de bewoners te leggen wordt het initiatief breder gedragen door de betrokkenen en omwonenden. Op lange termijn betekent dit dat er meer betrokkenheid en kennis ontstaat binnen de energietransitie.

Het is de bedoeling dat opgedane kennis van één initiatief kan worden overdragen naar een ander initiatief. Doordat er meer lokaal eigendom en/of betrokkenheid is, komen de opbrengsten en/of de kennis ook ten goede aan de regio. Hierbij kan worden gedacht aan het opknappen van publiekelijk goed, het realiseren van andere projecten groot en klein. Maar ook aan besparing in eigen portemonnee.

2. Ondersteuning van lokale energie-initiatieven

In dit hoofdstuk gaan we in op de uitgangspunten en de ondersteuning die de gemeente gaat bieden aan lokale energie-initiatieven.

2.1. Uitgangspunten

Veel initiatieven zijn maatwerk trajecten en laten zich niet in een vast kader vastleggen daarom is het belangrijk dat we er ook zo mee omgaan. Het benaderen van een initiatief als een maatwerk traject vergt vertrouwen van beide kanten. Om dit vertrouwen te krijgen wil de gemeente uitgaan van de volgende punten:

- **Vast aanspreekpunt** voor lokale energie-initiatieven. Door met een vast aanspreekpunt te werken wordt het overzichtelijk voor aanvragers waar ze terecht kunnen. Dit aanspreekpunt zorgt en onderhoudt de communicatie tussen de gemeente en het initiatief.
- Het **eigenaarschap** ligt bij de inwoners, zij zullen de initiatiefnemers zijn. Zo wordt er vanuit de gemeenschap zelf draagvlak gecreëerd en sluit het initiatief beter aan bij de wensen van de omgeving.
- We willen graag werken vanuit een **gelijkwaardige positie**. We bieden raad en daad waar dat nodig is op verzoek van het initiatief, maar de gemeente zal nooit het initiatief overnemen.
- Het initiatief moet een **gemeenschappelijk doel** dienen. Het initiatief moet bijdragen aan een verbetering van de leefomgeving of bijdragen aan een vermindering van uitstoot van CO₂.
- **Open en transparant**. De gemeente wil graag in een dialoog samenwerken om tot een gewenst resultaat te komen.
- **Fouten maken mag**. Een initiatief krijgt de ruimte en tijd om te ontwikkelen, hierbij is ruimte om fouten te maken, de gemeente wil aan alle initiatieven een eerlijke kans geven om zich te ontwikkelen en tot een succes te worden.

2.2. Definities kleine en grote energie-initiatieven

Het is nodig om onderscheid te maken tussen de verschillende soorten lokale energie-initiatieven. Uit een inventarisatie blijkt dat er verschillende behoeftes zijn ten aanzien van de gevraagde ondersteuning. Dit blijkt ook uit gesprekken die zijn gevoerd met verschillende energie coöperaties in de gemeente. We kunnen de lokale energie-initiatieven verdelen in kleine en grote initiatieven.

Kleine energie-initiatieven

Kleine energie-initiatieven zijn projecten in een wijk, buurt of woongebouw. Inwoners werken samen om energie te besparen of zelf energie op te wekken. Voorbeelden hiervan zijn:

- Samen zonnepanelen kopen
- Isolatieadvies geven of warmte scans maken
- Een klein energie-opslagsysteem voor een buurthuis.
- Een appartementencomplex verduurzamen
- Erfmolens

Grote energie-initiatieven

Grote energie-initiatieven zijn projecten voor die op grote schaal voorzien in hernieuwbare energie. Hierbij zijn vaak grote energiecoöperaties en de gemeente betrokken, deze projecten zijn belangrijk om de doelstellingen vanuit de Regionale

Energiestrategie (RES) en toekomstige duurzaamheidsdoelstellingen te halen en zijn actief in de vorm van een energiecoöperatie, energie- of warmtegemeenschap.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Zonne-carports
- Warmtenet voor een wijk of bedrijventerrein
- Buurt isolatie aanpak maken en uitvoeren.

2.3. Aangeboden ondersteuning

We bieden op twee manieren ondersteuning aan lokale energie-initiatieven. Ten eerste wordt er een 'aanjager lokale energie-initiatieven' aangesteld die dient als aanspreekpunt en ondersteuner voor de lokale energie-initiatieven. Deze aanjager helpt bijvoorbeeld met uitzoekwerk omtrent complexe regelgeving en verbindt verschillende initiatieven met elkaar zodat men van elkaar kan leren.

Daarnaast bieden we financiële ondersteuning aan lokale energie-initiatieven. Dit bestaat uit ondersteuning die aanvullend is op andere regelingen, zoals vanuit Europa, het Rijk of de Provincie. Als een aanvraag binnenkomt zal eerst door de gemeente worden gekeken of er elders subsidies zijn en/of er ondersteuning beschikbaar is. Als dit niet het geval is zal worden gekeken of het initiatief vanuit de gemeente kan worden ondersteund. Het grote verschil met bestaande regelingen is, dat een initiatief niet als een stichting of coöperatie hoeft te zijn geformuleerd om een aanvraag in te kunnen dienen. Daarnaast kan ook vaker per fase een aanvraag worden gedaan door hetzelfde initiatief. Dit neemt de grootste drempels weg om een lokaal energie-initiatief op te starten en/of om activiteiten te organiseren zonder dat er inkomsten zijn vanuit bijvoorbeeld een zonnepark in lokaal eigendom.

2.4. Voorwaarden voor financiële ondersteuning

Voor financiële ondersteuning komen enkel lokale energie-initiatieven uit de gemeente Hoogeveen in aanmerking. Verder moet het initiatief voldoen aan:

- Een lokaal energie-initiatief met ondersteuning van minimaal 3 andere bewoners, maatschappelijke organisaties of bedrijven samenwerkend aan energieopwekking of besparing.
- Initiatief moet een vorm van organisatie hebben (geen rechtsvorm verplicht).
- Indien het initiatief geen rechtsvorm is, dan moet uit minimaal drie ondersteuningsverklaringen van andere personen blijken dat de aanvrager namens het lokaal energie-initiatief de subsidie aanvraagt. Hiervoor moet het op groenemorgenhoogeveen.nl beschikbare formulier voor steunverklaringen worden ingevuld.
- Als een onderneming betrokken is bij de aanvraag, dan moet er een oprichtingsakte, statuten, opgave van subsidies, vergoedingen of tegemoetkomingen (waarin staat welke overheidssteun u hebt ontvangen en welke u nog krijgt) en een de-minimusverklaring worden bijgevoegd.
- De aanvrager kan ook onderdeel zijn van een bestaand of in oprichting zijnde initiatief.
- De subsidie moet binnen 1 jaar worden uitgegeven.
- De aanvrager moet kennis delen met andere initiatieven en meewerken aan communicatie doeleinden van de gemeente.

Als aan deze voorwaarden is voldaan vragen we een plan van aanpak waarin staat:

- Wat de aanleiding is (probleemomschrijving);
- Wat de motivatie is en wat de doelstellingen zijn;
- De tijd en de plaats van het initiatief;

- De verwachte eindresultaten;
- Een financiële onderbouwing.

Dit plan moet worden goedgekeurd door de gemeente. Hiervoor is de 'aanjager lokale energie-initiatieven' van de gemeente Hoogeveen verantwoordelijk.

2.5. Inzetbaarheid en voorwaarden van de financiële ondersteuning

De subsidie waar lokale energie-initiatieven onder voorwaarden aanspraak op maken kunnen worden ingezet in verschillende fases van een initiatief:

1. Tijdens de oprichtingsfase:
  - a. Notariskosten;
  - b. Kosten zaalhuur/catering voor informatiebijeenkomsten;
  - c. Kosten van ledenwervingsactiviteiten, te denken aan het ontwikkelen van promotiemateriaal, drukkosten en het ontwikkelen van een website. Maar ook te denken aan een buurtactie of evenement met als doel leden te werven of te informeren.
2. Als het lokale initiatief al loopt:
  - a. Kosten voor de uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken;
  - b. Kosten voor het laten opstellen van een businesscase;
  - c. Kosten voor de organisatie van informatiebijeenkomsten en/of kennisdeling over innovatieve duurzame energieoplossingen in de wijken of dorpen;
  - d. Kosten voor het laten opstellen van een dorps- of wijkenergie-transitieplan met uitvoeringsplanning. Zo ver dit plan overeenkomt met de gemeentelijke transitievisie warmte;
  - e. Kosten voor onvoorziene, niet hierboven genoemde ideeën die van belang kunnen zijn voor de uitvoering of voorbereiding van het project.
3. In de uitvoerende fase van een initiatief:
  - a. Proceskosten in de realisatiefase van een lokaal energieproject;
  - b. Kosten voor gemeentelijke legeskosten.

Er is in de regeling ruimte voor uitzonderingen. Op deze manier kunnen we in het geval van een goed idee dat bijdraagt aan de energietransitie toch ondersteuning bieden. De beslisbevoegdheid hiervoor ligt bij het college van B&W van de gemeente Hoogeveen. Wel geldt dat het initiatief altijd moet voldoen aan de uitgangspunten en de doelstellingen zoals staan omschreven in deze notitie. Daarnaast zijn ook kosten onder geen beding subsidiabel zoals:

- Uurloon van initiatiefnemers/deelnemers en/of deelnemers van het energie-initiatief
- Exploitatiekosten (behalve voorlichting & werving)

Financiële voorwaarden

Er is een financieringsplafond ingesteld van maximaal € 15.000 per initiatief. En dit is als volgt verdeeld over de fases van het project:

- Opstartfase: €3.500
- Lopende fase: €10.000
- Uitvoeringsfase: € 7.500 (tot een maximum van 75% van de project kosten)

In totaal mag de aanvraag niet de €15.000 overschrijden, de exacte verdeling is vrij binnen de boven gestelde regels.

Financiering en looptijd

De regeling zal eerst van tijdelijke aard zijn en zal worden gefinancierd vanuit de Klimaatgelden. De subsidieregeling loopt totdat het subsidieplafond van €150.000,- is bereikt. Na een jaar zal een evaluatie plaats vinden. Daarna wordt besloten of de regeling structureel wordt.

2.6. Platform voor lokale energie-initiatieven Hoogeveen

Voor de ondersteuning van lokale energie-initiatieven zullen we een loket inrichten. Dit loket bestaat uit de eerdergenoemde 'aanjager lokale energie-initiatieven'. Deze persoon is verantwoordelijk voor het begeleiden en beoordelen van de aanvragen, alsmede het begeleiden en ondersteunen van lokale energie-initiatieven. Ook kijkt de 'aanjager' eerst samen met de lokale energie-initiatieven of er elders ondersteuning is, zoals vanuit Europa, het Rijk of de Provincie. Mocht dit het geval zijn, dan helpt de 'aanjager' de initiatieven met het indienen van een aanvraag indien dit nodig is. Verder zal het loket worden ondersteunt door verschillende experts van team Duurzaamheid. De aanjager zorgt voor begeleiding richting de juiste experts binnen het team.

Tot slot kunnen lokale energie-initiatieven terecht op www.groenemorgenhoogeveen.nl voor meer informatie over beschikbare ondersteuning. Ook kan hier een subsidieaanvraag worden ingediend.